

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

DAVACI : AK-KİM KİMYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM
ŞİRKETİ

VEKİLİ : AV. BAHADIR BALKI(E-tebligat)

DAVALI : REKABET KURUMU /ANKARA

VEKİLİ :AV.PELİN ERDOĞAN-ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : Su arıtma tesislerinde kimyasal arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren davacının, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle 2019 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirinin takdiren %228 oranında olmak üzere 9.539.865,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 19.11.2020 tarih ve 20-50/693-304 sayılı işleminin, hukuka aykırı olduğu, soruşturma kapsamında gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen Bulgu-1 ve Bulgu-2'den hareketle ve kurgusal bir şekilde davacının alüminyum sülfat ürününe ilişkin rekabete aykırı bir danışıklık içerisinde olduğunun ifade edildiği, davacının rakibi ile uzlaştığına dair hiçbir ispat unsuru ortaya konulmadığı, davacıya yönelik ileri sürülen iddiaların tamamının asılsız olduğu ve herhangi bir rekabeti bozucu davranış içerisinde bulunmadığı, davalı İdare'nin ihlale dayanak olarak gösterdiği hususların da rekabete aykırılık içermediği, tamamıyla varsayıma dayandığı, dolayısıyla hukuki dayanaktan yoksun olduğu ileri sürülerek alüminyum sülfat ürününe ilişkin Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 10.10.2018 tarihli ve 2018/433045 sayılı ASKİ İhalesi'ne yönelik iddia edilen ihlal tespiti bakımından iptali ile peşin ödenen 7.154.898,75 TL idari para cezasının ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile geri ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ :Aralarında davacı Akkim Kimya San. ve Tic. AŞ'nin de bulunduğu su arıtma tesislerinde kimyasal arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası üzerine Rekabet Kurulu (Kurul) tarafından aynı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verildiği, yapılan inceleme sonucunda düzenlenen Önaraştırma Raporu Kurulun 13.03.2019 tarihli toplantısında görüşülerek 19-12/136-M sayı ile rekabetin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verildiği, soruşturma sonucunda hazırlanan 13.03.2020 tarih ve 2019-1-001/SR sayılı Soruşturma Raporu, tarafların yazılı ve sözlü savunmaları ve dosya kapsamında elde edilen tüm bilgi ve belgeler değerlendirilerek dava konusu işlemin tesis edildiği, Kurulun çıkış noktasının, teşebbüslerin alüminyum sülfat ortalama maliyet ve fiyat artış oranlarının 2018 ASKİ ihalesinde oluşan fiyattaki %228 oranındaki artışın çok gerisinde kalmış olması olduğu, yaklaşık maliyet teklifinin tam da Bulgu-1'de belirtildiği gibi yüksek belirlenmiş olup, teklif zamanındaki "daha düşük güncel piyasa fiyatı" değil yaklaşık maliyet ortalamasını yukarı çekmek" için "yüksek yaklaşık maliyet" teklif edilmesi politikasının aynen ASKİ İhalesi'nde de uygulandığı, dava konusu işlemin yetki, sebep, konu, şekil ve amaç olmak üzere tüm yönleriyle hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddine karar verilmesi gerektiği savunulmaktadır.

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 9. İdare Mahkemesince, duruşma için önceden belirlenerek taraflara tebliğ edilen 15/06/2022 tarihi saat:09.30'da yapılan duruşmaya davacı vekili Av. Bahadır Balkı tarafından yetkilendirilen ve yetki belgesi ibraz eden Av. Mustafa Ayna'nın geldiği, davalı idare vekili Av.Pelin Erdoğan'ın geldiği görülmüş olup gelen taraflara usulüne uygun olarak söz verilip açıklamaları dinlendikten sonra, dava dosyası incelenmek suretiyle, işin esası hakkında gereği görüşüldü:

Dava; su arıtma tesislerinde kimyasal arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren davacı tarafından, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle 2019 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirinin takdiren %10 oranında olmak üzere 9.539.865,00 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Rekabet Kurulunun 19.11.2020 tarih ve 20-50/693-304 sayılı işleminin alüminyum sülfat ürününe ilişkin Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 10.10.2018 tarihli ve 2018/433045 sayılı ASKİ İhalesi'ne yönelik iddia edilen ihlal tespiti bakımından iptali ile peşin ödenen 7.154.898,75 TL idari para cezasının ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile geri ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un **1. maddesinde**; "Bu Kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır." hükmü, **2. maddesinde**; "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer." hükmü, **3. maddesinde**; "(...)Rekabet: Mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış,(...) Mal: Ticarete konu olan her türlü taşınır ve taşınmaz eşyayı, Hizmet: Bir bedel veya menfaat karşılığında yapılan bedeni, fikri veya her ikisi beraber olan faaliyetleri,(...) ifade eder" hükmü, **4. maddesinde**; "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu hâller, özellikle şunlardır:

- a. Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,
- b. Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- c. Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

d. Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e. Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f. Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." kuralına yer verilmiştir.

Bu kuralla, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

Diğer yandan, **Kanun'un "İdarî Para Cezası" başlıklı 16. maddesinin üçüncü fıkrasında**, Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verileceği belirtilmiş; aynı maddenin beşinci fıkrasında, Kurul'un, üçüncü fıkraya göre idari para cezasına karar verirken, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesinin 2. fıkrası bağlamında, ihlâlin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlâlin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları dikkate alacağı kurala bağlanmış; son fıkrasında ise idari para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususların, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği düzenlenmiş; **27. maddesinde ise**, Kurul'a, Kanun'un uygulanması ile ilgili olarak tebliğler çıkarmak ve gerekli düzenlemeleri yapmak görev ve yetkisi verilmiştir.

Anılan hükümler doğrultusunda, Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, Kanun'un 16. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları uyarınca verilecek para cezalarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere, ceza yönetmeliği niteliğindeki "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" çıkarılmıştır.

Yönetmeliğin "Temel para cezası" başlıklı 5. maddesinde, "Temel para cezası hesaplanırken, Kanun'un 4'üncü ve 6'ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin;

a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü,

b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oran esas alınır.

Birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlâl neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınır. Birinci fıkraya göre belirlenen para cezası miktarı;

a) Bir yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde yarısı oranında,

b) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında arttırılır. " kuralı yer almıştır.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yasaklanmıştır. Bu itibarla, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesine dayalı olarak bir rekabet ihlaline idarî para cezası uygulanabilmesi için, Kanun'un 4. maddesinde belirtilen rekabete aykırı bir anlaşmanın yapılması ya da uyumlu eylemin gerçekleşmesi ve ayrıca bu hukuka aykırı davranışların varlığının ortaya konulması gerekir.

Anılan Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde ise maddenin amacı bakımından anlaşmanın, Medeni Hukuk'un geçerlilik koşullarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü **uzlaşma** ya da **uyuşma** anlamında kullanıldığı, anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının bir öneminin olmadığı belirtilmiştir.

4054 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde; rekabetin sağlandığı bir piyasa ekonomisinde fiyat ve kâr göstergelerinin müdahalelerden uzak olarak belirleneceği; rekabetin, piyasa ekonomisinin işlerliğini sağlayan araç durumundaki bir süreç olduğu, rekabeti oluşturacak şartların bulunmaması durumunda piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işleminin mümkün olamayacağı, bu sürecin sağlıklı işlemini temin etmek bakımından teşebbüslerin rekabete aykırı fiil ve davranışlardan sakınması gerektiği belirtilmiştir.

Rekabeti ihlâl edici amacın belirlenebildiği durumlarda, rekabete aykırı olduğu iddia edilen fiil ve davranışların mahiyetinin belirlenmesi asgari seviyede önem taşımaktadır. Nitekim 4054 sayılı Kanun'un aktarılan hükümleri ve buna ilişkin gerekçelerde özetle; rekabetin ihlal edilmesini amaç edinen fiil ve davranışların yasaklandığı belirtilmiştir. Rekabet açısından önemli olduğunda kuşku bulunmayan geleceğe ilişkin fiyat ve maliyet gibi bilgilerin piyasada rekabet edilen başka bir teşebbüsle paylaşılmasında rekabeti ihlâl edici bir amacın olduğu şüphesinin ortaya çıkacağı açıktır. Rekabete hassas bilgilerin paylaşımının belirli bir süreç dâhilinde tekrarlanıyor olması da bu şüpheyi destekler ve bir anlaşmanın varlığını ortaya koyar niteliktedir. Bu durumun her somut olayın niteliğine göre ilgili mercilerce değerlendirileceği de açıktır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davalı idareye yapılan 14/12/2018 tarih ve 8832 sayılı şikayet başvurusunda, arıtma tesislerinde kimyasal arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren davacı şirketin de aralarında bulunduğu teşebbüslerin, arıtma kimyasalları (alüminyum sülfat, demir III klorür ve mayi

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

klor) tedarikinde yalnızca iki üç firmanın olması sebebiyle satın alma ihalelerinde verilen fiyatlarda piyasa şartları ile açıklanamayacak şekilde artışlar görüldüğü ve oluşan fiyat dalgalanmalarının kamu idarelerindeki maliyetlerde de değişkenlik göstermesine sebep olduğu, bu fiyat artışlarının maliyet artışları ile açıklanamayacağına iddia edilmesi üzerine başlatılan soruşturma kapsamında davacı şirket ile Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2018 yılı ihalesinde danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerinden bahisle davacı şirketin anılan Kanunun 16. maddesinin 3. fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi, ikinci fıkrası ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2019 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirinin taktiren 1'i oranında olmak üzere 9.539.865,00 TL idari para cezası ile cezalandırılması üzerine, anılan cezanın iptali ile ihtirazi kayıpla ödenen 7.154.898,75 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte iadesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, davacının da aralarında bulunduğu yedi teşebbüs hakkında yapılan soruşturma sonucu düzenlenen ve işleme dayanak alman 13/03/2020 tarih ve 2019/-1-1 sayılı soruşturma raporunda; temizlik, kimya, tekstil, kağıt, su arıtma, gıda, metal, zirai ilaç, enerji, yapı, maden, deri, plastik, ve inşaat sektörüne ürün tedarik eden davacı şirkete ait iş yerinde yapılan incelemede iki adet bulgunun tespit edildiği, Bulgu-1'de; Performans Kimyasalları Satış ve Pazarlama Direktörü Burç Yıldırım ile İnorganik Kaogülantlar Satış Yöneticisi Hasan Kurt arasında gerçekleşen 04/07/2018 tarih ve "İzmit İçme Suyu Arıtma Tesisinde Koagülasyon Prosesinde Kullanılmak Üzere Alüminyum Sülfat Temini Yaklaşık Maliyet Tespit Çalışması Fiyat Teklif İsteği/İZMİT Su A.Ş." konulu e-postada: "Merhaba, İzmit Su A.Ş. 3050 ton Alüminyum Sülfat alımı için yaklaşık maliyet talebi var. ASKİ gibi yüksek fiyat verelim derim. Nasıl bir aksiyon almamı uygun bulursunuz"

Kaç ayda alacaklar ?

Burç Bey, yıllık bir alım. Sözleşme tarihinden itibaren geçerlidir. TL bazında teklif vereceğiz.

1290 iyidir o zaman herhalde...

Bence de rakam ideal. Çünkü yaklaşık maliyet olduğu için Hicri E. daha düşük yani güncel piyasa fiyatını paylaşırsa yaklaşık maliyet ortalamasını yukarı çekmek iyi olacaktır. Aksi halde ihale döneminde fiyatlar yükselirse hammadde ve kur değişkenliğiyle yaklaşık maliyetin altında kalmayın" ifadelerinin yer aldığı,

Bulgu 2'de: AKKİM Genel Müdürü Onur Kipri ile AKKİM Tedarik Zinciri Müdürü Akın Sütçüler'in 05/12/2018, 06//01/2015, 20/01/2015 tarihlerinde Hicri Ercili ile toplantı yapmak üzere ve 24/03/2016 tarihinde Hicri Ercili Genel Müdürü İbrahim Barbaros ile e-posta üzerinden görüşmeleri ve toplantı tarihi belirlediklerinin tespit edildiği, yine soruşturma kapsamında taraf teşebbüslerden alüminyum sülfat, demir III klorür ve mayi/gaz klor ürünlerine yönelik maliyet ve satış fiyatları ile belediyelerden söz konusu ürünlerin alım fiyatlarına ilişkin bilgi talep edildiği, Türkiye'de AKKİM, HİCRİ ERCİLİ, MAY ASİT VE SULFERT KİMYA tarafından üretilen alüminyum sülfatın girdisi olarak kullanılan sülfirik asitin büyük bir çoğunluğunun yurt dışından ithal edildiği, bu firmaların satış yaptığı müşterileri

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

grupları incelendiğinde, büyük montanlı alım yapan alıcıların çoğunlukla belediyeler olduğu, söz konusu alımlarda Ankara ve İstanbul belediyelerinin öne çıktığı, alüminyum sülfat ürününün pazarda en büyük üreticisi ve satıcısı olan Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin 2014-2018 yıllarında toplam satışları içerisinde belediyelere satışlarının % 70'in üzerinde olduğu, diğer büyük üretici olan davacının ise 2018 yılındaki satışlarının yarısından fazlasının yine belediyelere yapıldığının tespit edildiği, 2016-2018 yıllarına ilişkin alüminyum sülfat alımlarına ilişkin tablolar incelendiğinde, 2017 ve 2018 yıllarında aynı teşebbüsten (Hicri Ercili'den) alım yapan belediyelerin alım fiyatlarında kayda değer artışlar yaşandığı, 2017 yılı alış fiyatlarına oranla 2018 yılı alış fiyatlarının Aksaray Belediyesi'nin % 124, Ankara Belediyesi'nin % 228, Uşak Belediyesi'nin ise % 136 oranında artış gösterdiği, en yüksek fiyat farkının olduğu Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin alım fiyatındaki ya da Hicri Ercili'nin Ankara Belediyesi'ne olan satış fiyatındaki bahse konu artış oranının maliyetlerdeki artış ile açıklanıp açıklanamayacağı hususunun irdelendiği, buna göre Ankara Büyükşehir Belediyesinin karşılaştırılan ihalelerinin, ihale düzenleniş tarihleri baz alındığında maliyet artış oranının %76, sözleşmenin/ürün alım döneminin başlangıç tarihleri baz alındığında ise maliyet artış oranının % 80 olduğu, Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin 2014-2018 dönemindeki alüminyum sülfat ürününe ilişkin tüm satış ve maliyet karşılaştırması yapıldığında fiyat artış oranının % 162, maliyet artış oranlarının ise yaklaşık % 80 olduğu, ilgili dönemlerde alüminyum sülfat ürününün maliyet kalemlerinin (sülfirik asit, alüminyum, hidroksit, su, işçilik ve elektrikten oluşuyor.) özelindeki artış oranlarına bakıldığında Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ihaleyi düzenlediği dönemler (2017 Nisan-2018 Ekim) esas alındığında elektrik fiyatlarının karşılaştırılan aynı dönemlerde yaklaşık % 72, işçilik maliyetlerinin % 14 oranında motorin fiyatlarının % 36,5, kimyasallar ve kimyasal ürünlere ilişkin üretici fiyat endeksinin (ÜFE) % 66 oranında arttığı, yine Nisan ayı itibariyle yükselişe geçen dolar kurunun Eylül ayında en yüksek değere ulaştığı, dolar kuru yükseliş dönemi açısından belediye ihalelerine bakıldığında; 14/05/2018 tarihli Mersin Belediyesi'nin ihalesinde ton başına Hicri Ercili'nin 785 TL, 27/07/2018 tarihli Siirt Belediyesi'nin ihalesinde Hicri Ercili'nin 1.150 TL, davacının 1.200 TL, Ankara Büyükşehir Belediyesi ihalesinde davacının 1.427 TL, Hicri Ercili'nin ise 1.325 TL teklif verdiğinin anlaşıldığı, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin dışında kalan ve 2017 fiyatları ile 2018 yılı alım fiyatları hakkında bilgi edinilen 12 belediyenin bu yıllardaki ihalelerinde ortaya çıkan alüminyum sülfat alım fiyatlarındaki artışın Ankara Belediyesinin alım fiyatında ortaya çıkan % 228 artış oranının çok gerisinde kaldığı, maliyetlerde yaşanan artışlar ve ABD doları kurundaki artışlar ele alındığında, her ne kadar aynı dönemde diğer belediyeler açısından teklif edilen fiyatlarda da artış görülse Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği ihale açısından verilen teklifteki % 228'lik artışın oldukça yüksek bir oranı ifade ettiği, yerinde yapılan incelemelerde tespit edilen Bulgu-1'deki e-postada, 04/07/2018 tarihinde İzmit İçme Suyu Arıtma Tesisinde Koagülasyon Prosesinde Kullanılmak Üzere Alüminyum Sülfat Temini Yaklaşık Maliyet Tespit Çalışması Fiyat Teklif İsteğine ilişkin firmanın fiyat belirlemesine ilişkin davacı şirketin kendi personelleri arasında yapılan yazışmada davacı şirketin daha önce (03/07/2018 tarihinde) ASKİ'ye yönelik olarak oluşturdukları teklif gibi yüksek bir teklif verilmesi gerektiği hususunun belirtildiği dikkate alındığında, 2018 yılının Ağustos ayının ortasından itibaren ABD doları kurunda aşırı artış ve değişimlerin ilgili dönemde alüminyum sülfat ürününün maliyetlerinde ciddi oranda bir artışa neden olduğu

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

şeklindeki açıklamanın ASKI'ye yönelik fiyat teklifinin 04/07/2018 tarihinden önce oluşturulmasının ve bu tarih itibarıyla ihale tarihinde ABD doları kurunun aşırı yükseleceğinin öngörülmesinin hayatın olağan akışına uygun olmadığı ve diğer belediyelere sunulan tekliflerdeki fiyat artış oranlarının daha düşük tutulmuş olması nedeniyle kabul edilebilir bulunmadığı, ayrıca Bulgu 2 incelendiğinde, davacı şirket Genel Müdürü ve Tedarik Zinciri Müdürünün 05/12/2018, 06//01/2015, 20/01/2015 tarihlerinde ve 24/03/2016 tarihinde Hicri Ercili Genel Müdürü ile toplantı yapmak üzere sözleştikleri, bu durumun geçmiş yıllardan itibaren toplantıların düzenlendiğine işaret ettiği, dolayısıyla alüminyum sülfat ürünü bakımından soruşturma tarafı teşebbüslerden davacı şirket ve Hicri Ercili'nin 10/10/2018 tarihli ve 2018/433045 sayılı Ankara Büyükşehir Belediyesi ihalesinde danışıklı hareket ederek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna varıldığı, soruşturmaya konu diğer ürün ve ihaleler bakımından herhangi bir ihlal tespiti yapılmadığı değerlendirilmelerine yer verildiği, davacı şirket tarafından anılan iddialara karşı yapılan savunmada ise özetle; soruşturmaya taraf olan teşebbüslerden hiçbiri ile rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir iletişiminin bulunmadığı, alüminyum sülfat ürününün en önemli hammaddesi niteliğinde olan sülfirik asidin üretimini gerçekleştirmediği, anılan ürünü Türkiye'de sülfirik asit ürününün ana tedarikçisi ve rakibi olan Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'den tedarik ettiği, bu ürünü Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'den temin etmek durumunda olmasının firmalarını alüminyum sülfat pazarında önemli bir rekabetçi dezavantaja soktuğu, Bulgu-1 de yer alan iletişimin gerçekleştiği tarihte firmanın fiyatlama kararlarında ihale dönemi boyunca hammadde fiyatlarında meydana gelebilecek değişiklikler ve hammaddenin büyük bölümünün ABD dolarına endeksli olarak tedarik ediliyor olması, TL'nin gelecek dönemde ABD doları karşısında daha fazla değer kaybedebileceği yönündeki tahminleri ve alüminyum sülfat üretim maliyetlerinin önemli ölçüde artış göstermesi, takip eden dönemdeki olası maliyet artışlarından olumsuz etkilenmemek adına TL bazında sabit fiyat teklif talep edilen ihalelere yüksek teklif verilmesi yoluna gidildiği, tüm girdileri ithalata bağlı olan ürünlere yönelik olarak TL bazında uzun dönemli sabit fiyat garantisi verilmesinin riskli olması sebebiyle bu tutumunun ekonomik ve rasyonel olduğu, Bulgu-2 de yer alan tespite ilişkin olarak ise Hicri Ercili'nin AKKİM'in en önemli sülfirik asit tedarikçisi olduğu ve iki teşebbüs arasında bu durumdan kaynaklanan bir ticari ilişkinin bulunması nedeniyle firmaları ile Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin çeşitli zamanlarda sülfirik asit alımına yönelik toplantılar yapmasının kaçınılmaz olduğu, nitekim bahsi geçen toplantılara AKKİM tedarik zinciri müdürünün katılmış olmasının, bu toplantıların sülfirik asit alımına yönelik olduğunun ispatı niteliğinde olduğu, söz konusu toplantıların hemen akabinde de sülfirik asit alımlarının gerçekleştirildiği, dolayısıyla Bulgu-1 ve Bulgu-2 de yer alan tespitlerin AKKİM'in Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ile rekabete aykırı bir uzlaşma ve danışıklılık içinde olduğuna ilişkin bir emare içermediği, rakipler arasında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma veya uyumlu eylemin varlığından söz edilebilmesi için, rekabeti engelleme, bozma yahut kısıtlama amacı taşıyan bir iletişimin olması ve bu iletişimin açık ve tutarlı delillerle ortaya konulması gerektiği, şirketin piyasa davranışlarının rasyonel ve ekonomik gerekçelere dayandığı, rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaya taraf olduğuna dair herhangi bir emarenin bulunmadığı beyanında bulunduğu, davacının savunmasının alınmasından sonra da, davacı şirket ve Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2018 yılı ihalesinde danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna varılarak dava konusu işlemin tesis edildiği görülmektedir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri ile dava dosyasındaki bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden; dava konusu işleme dayanak alınan Bulgu-1'e ait e-postanın; İzmit İçme Suyu Arıtma Tesisinde Koagülasyon Prosesinde Kullanılmak Üzere Alüminyum Sülfat Temini Yaklaşık Maliyet Tespit Çalışması Fiyat Teklif İsteğine ilişkin olarak davacı şirketin yaklaşık teklif maliyeti oluştururken kendi personelleri arasında yapılan görüşmeye dair bir iç yazışma olduğu, 04/07/2018 tarihli e-postada, söz konusu teklife verilecek yaklaşık maliyetin belirlenmesine ilişkin personeller arasında geçen görüşmede bir gün önce (03/07/2018 tarihinde) Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 10/10/2018 tarihinde gerçekleştirecek olan alüminyum sülfat alımı ihalesi için verilen yaklaşık maliyet teklifinden söz edilmiş olmasının anılan firma ile danışıklı hareket edildiğini göstermeyeceği gibi söz konusu e-postada Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ile görüşülerek bir fiyat belirlendiğine ilişkin bir ibarenin de bulunmadığı, bunun yanı sıra Ankara Büyükşehir Belediyesinin ihaleyi düzenlediği dönemler (2017 Nisan/ 2018 Ekim) esas alındığında, alüminyum sülfatın temel hammaddelerinden sülfürik asitin maliyetinin %99, alüminyum hidroksitin maliyetinin %50, elektrik fiyatlarında %72, işçilik maliyetlerinde %14, motorin fiyatlarında %36,5, üretici fiyat endeksinde %66 oranında artış olduğu, tüm bu maliyet artışları ile birlikte Ankara Büyükşehir Belediyesinin ihale düzenlediği tarihlerdeki dolar kurlarının incelenmesinde 11/04/2017 tarihindeki TCMB dolar alış kurunun 3.7153 iken, 10/10/2018 tarihindeki dolar kurunun 6.0885 olduğunun görüldüğü, döviz endekli maliyetlerde yaşanan %64'lük artışla birlikte davacının da aralarında bulunduğu teşebbüslerin ihalelere farklı ve belediyeler tarafından belirlenen yaklaşık maliyet tutarlarının çok altında fiyat teklifi verdikleri de dikkate alındığında, davacının anılan firma ile danışıklık içinde hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal ettiğinden söz edilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durumda, dava konusu işleme dayanak alınan Bulgu-1'e ilişkin e-postanın, davacı şirketin kendi personellerinin başka bir belediyenin alüminyum sülfat ihalesine verecekleri teklifte anılan ihale ile ilgili yaklaşık maliyet fiyatını belirlemeye yönelik konuşmaları içeren bir iç yazışma olması ve Bulgu-2'e ilişkin e-postaların ise AKKİM ile Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi arasındaki ticari ilişkiden kaynaklı olarak gerçekleştirilecek toplantıların belirlenmesine yönelik olduğu dikkate alındığında, söz konusu iki bulgunun da davacı şirket ve Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin piyasada rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran veya bu etkiyi doğurabilecek nitelikte anlaşma ve uyumlu eylem içerisinde bulduklarını ispatlayacak, piyasaya yönelik kararlarının uyum ve müzakere içinde alındığına dair tespit ve değerlendirmeleri ortaya koyacak nitelikte ve kesinlikte bulunmadığı, dolayısıyla, 4. maddeye aykırılığı ortaya koymaktan uzak bulgulardan hareketle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle davacı şirket hakkında tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Öte yandan, dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmediğinden, davacı şirket tarafından ihtirazi kayıtlı ödenen 7.154.898,75 TL'nin ödemenin yapıldığı tarihten itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi gerekmektedir.

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1567

KARAR NO : 2022/1318

Açıklanan nedenlerle, **dava konusu işlemin iptaline**, davacı şirket tarafından ihtirazi kayıtlı ödenen 7.154.898,75 TL'nin ödemenin yapıldığı tarihten itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davacıya **ödenmesine**, aşağıda dökümü yapılan 585,80-TL yargılama gideri ile karar tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı işler için belirlenen 3.890,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, **kararın tebliğinden itibaren 30 gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesine istinaf yolu açık olmak üzere**, 15/06/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
BAHTİYAR KAYIŞOĞLU
102681

Üye
MELEK KIYKIM GÜLTEN
195136

Üye
GÖKHAN ÇAYAN
178529

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı :	59,30 TL
Karar Harcı :	59,30 TL
Y.D. Harcı :	97,70 TL
Vekalet Harcı :	20,00 TL
Posta Gideri :	349,50 TL
TOPLAM :	585,80 TL